

SONATA 12, POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU

Sylwia Makomaska

„Tapeta akustyczna” w przestrzeni publicznej – od *musique d’ameublement* do audiomarketingu.

Cechą współczesnej, zdominowanej przez media kultury jest zjawisko wszechobecności muzyki. Za sprawą rozwoju technologicznego możemy ją usłyszeć praktycznie na każdym kroku, często jako muzykę tła, która z jednej strony stanowi istotny element indywidualnie kształtowanego środowiska akustycznego człowieka, a z drugiej - pojawia się w przestrzeni publicznej jako narzucona słuchaczowi „tapeta akustyczna”. Muzyka tła z założenia ma funkcjonować niejako poza uwagę odbiorcy; ma być słyszana, a nie słuchana w sposób aktywny i świadomy. Ze względu na nieuważny sposób odbioru może stać się niezwykle skutecznym instrumentem ukrytej perswazji, a nawet manipulacji.

Koncepcje, w których muzyka tła stanowi zaprogramowany element przestrzeni publicznej to wiodący temat niniejszego projektu. U jego źródeł stała potrzeba uaktualnienia czy wręcz redefinicji pojęcia „tapety akustycznej”, a także chęć zobrazowania różnorodnego pola egzemplifikacji uwzględniającego również współczesne praktyki. Projekt koncentruje się na analizie wybranych koncepcji muzyki tła, które pojawiły się na gruncie kultury Zachodniej w XX i XXI wieku i które odnoszą się do problematyki inżynierii akustycznej w przestrzeni publicznej. Podstawowym celem projektu będzie nowatorska próba wskazania powiązań pomiędzy koncepcjami, w których muzyka tła stanowi instrument społecznego wpływu (Muzak i audiomarketing), a koncepcjami artystycznymi (Erik Satie i *musique d’ameublement*, Brian Eno i muzyka ambient) w zamyśle kompozytorskim nastawionymi na tworzenie neutralnego tła wypełniającego przestrzeń publiczną.

Problem „tapety akustycznej” w przestrzeni publicznej nie doczekał się do tej pory syntetycznego ujęcia, chociaż interesuje badaczy reprezentujących różne dyscypliny naukowe. Projekt stanowi próbę spojrzenia na kulturę muzyczną XX i XXI wieku przez pryzmat „tapety akustycznej”; jako przedmiot badań stawia ignorowany do tej pory wątek muzyki tła. Uzyskane rezultaty dają szansę na wyznaczenie nowych perspektyw badawczych, a także wypełnią lukę istniejącą zarówno w obszarze opracowań historycznych, teoretycznych, jak i empirycznych. Tematyka badań dotyczy zjawisk aktualnych, a ich efekt może przyczynić się nie tylko do pogłębiania wiedzy, ale także do lepszego zrozumienia zachowań człowieka i zjawisk społecznych. Projekt wpisuje się w dyskusję na temat współczesnego pejzażu dźwiękowego zapoczątkowaną przez R. Murraya Schafera (1977) i wskazuje na niezwykle interesujący problem kulturowych skutków zanieczyszczenia akustycznego przestrzeni publicznej i wątpliwości wynikających z wykorzystywania muzyki jako instrumentu kontroli społecznej.